

Guía Docente			
Datos Identificativos			2018/19
Asignatura (*)	Lingua e Cultura Clásica	Código	613G01006
Titulación	Grao en Español: Estudios Lingüísticos e Literarios		
Descriptores			
Ciclo	Período	Curso	Tipo
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica
Idioma	Galego		
Modalidade docente	Presencial		
Prerrequisitos			
Departamento	Letras		
Coordinación	Gonzalez Muñoz, Luis Fernando	Correo electrónico	fernando.gonzalez.munoz@udc.es
Profesorado	Gonzalez Muñoz, Luis Fernando	Correo electrónico	fernando.gonzalez.munoz@udc.es
Web			
Descripción xeral	Estudo da lingua latina, da literatura romana e doutros aspectos da cultura da Antigüidade, con especial atención á súa influencia sobre a civilización occidental		

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria.
A2	Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.
A11	Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada.
A13	Coñecer a lingua, a literatura e a cultura latina.
A14	Ser capaz para identificar problemas e temas de investigación no ámbito dos estudos lingüísticos e literarios e interrelacionar os distintos aspectos destes estudos.
A23	Ter coñecementos de terminoloxía e neoloxía.
B1	Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.
B3	Adquirir capacidade de autoformación.
B5	Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.
B6	Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.
B7	Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.
B8	Apreciar a diversidade.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe			Competencias do título
Coñecer as técnicas de análise lingüística e literaria aplicables ao campo da Filoloxía Latina, así como a terminoloxía propia desta disciplina		A1 A23	B1 C3
Aplicar as técnicas de análise lingüística e literaria a textos literarios latinos		A2	B7
Coñecer aspectos relevantes da cultura latina e da súa pervivencia na civilización occidental		A13	B8
Sintetizar e valorar críticamente información especializada relativa ao campo dos estudos latinos		A11	B7
Utilizar recursos bibliográficos, bases de datos e outras ferramentas de procura de información adquirindo capacidade de autoformación no campo de estudos da filoloxía latina.		A11 B3	B1 C3
Relacionar os contidos específicos desta materia cos de outras áreas e disciplinas, principalmente a gramática histórica e a historia das literaturas española, galega e inglesa		A14	B5
Organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva			B6
Apreciar a diversidade			B8

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Estruturas do latín antigo I: o sistema fonético	1.1 Descripción do sistema fonético do latín antigo 1.2 Tendencias da evolución fonética do latín ás linguas romances
2. Estruturas do latín antigo II: o sistema verbal	2.1 Descripción do sistema verbal do latín antigo 2.2 Continuidade e reorganización do sistema verbal latino nas linguas romances
3. Estruturas do latín antigo III: o sistema nominal	3.1 Funcións e usos dos casos 3.2 Paradigmas nominais (declinacións) 3.3 O sistema pronominal 3.4 A perda do sistema casual latino nas linguas romances
4. Historia da lingua latina	4.1 Variedades diacrónicas 4.2 Variedades diatópicas 4.3 Variedades diastráticas 4.4 A lingua latina no mundo contemporáneo
5. O sistema literario da Antigüidade	5.1 Funcións e usos da literatura 5.2 Os escritores 5.3 O público
6. Etapas da literatura latina	6.1 A etapa arcaica 6.2 A etapa clásica 6.3 A etapa posclásica 6.4 A etapa tardía
7. Principais xéneros literarios	7.1. A épica 7.2 A traxedia e a comedia 7.3 A elexía 7.4 A narrativa breve en prosa e en verso
8. A transmisión dos textos e da cultura literaria	8.1 Tipoloxía da transmisión: oral, manuscrita, impresa 8.2 Procesos de transferencia desde a literatura a outras linguaxes artísticas

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A13 A14 B3	22	22	44
Lecturas	A13 B8	0	20	20
Análise de fontes documentais	A1 A2 A11 B5 B7 C3	22	44	66
Proba obxectiva	A23 B1 B6	2	16	18
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descripción
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor de contidos relativos a cada un dos temas e subtemas co apoio de documentación adicional en formato impreso ou dixital.
Lecturas	Lectura por conta do estudiante dun dossier de textos de carácter literario e/ou académico que lle será proporcionado polo profesor. Estes textos serán o material sobre o que se programarán actividades prácticas avaliábeis que consistirán en recensións e controis de lectura de carácter individual, presentados por escrito
Análise de fontes documentais	Exercicios de análise e de comentario lingüístico e literario a propósito dos diversos temas e subtemas do programa. Poderán ser de carácter oral, no curso das sesións de grupo intermedio e reducido, ou escrito, en forma de actividades avaliábeis de carácter individual.

Proba obxectiva	Exercicio final individual e escrito de carácter teórico-práctico sobre as cuestións desenvolvidas durante o curso.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción
Análise de fontes documentais	O estudiante poderá asistir, por iniciativa propia, a tutorías individuais coa finalidade de resolver dúbidas e planificar estratexias de resolución de problemas. O profesor tamén poderá convocar aos estudiantes a tutorías individuais en caso de consideralo oportuno.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descripción	Cualificación
Lecturas	A13 B8	O estudiante dará conta das lecturas obligatorias que fosen propostas polo profesor mediante controis de lectura ou, no seu caso, recensións	10
Análise de fontes documentais	A1 A2 A11 B5 B7 C3	Un 35% da cualificación final resultará de tres actividades de análise e comentario de textos propostas aos estudiantes, que serán presentadas por escrito conforme aos prazos e condicións acordados entre o profesor e os estudiantes. Estas tres actividades serán as seguintes: - exercicio de comentario fonético: 10% - exercicio de comentario morfosintáctico: 15% - exercicio de comentario literario: 10% Outro 5% da cualificación final obterase pola asistencia e participación activa nas sesións de grupo intermedio e reducido, onde se levan a cabo de forma oral debates e comentarios de textos.	40
Proba obxectiva	A23 B1 B6	Proba escrita individual de carácter teórico-práctico que se efectuará nos prazos estipulados polo calendario. Efectuaranse dúas probas escritas individuais de carácter teórico-práctico, unha ao final do primeiro bimestre (sobre cuestións de lingua) e outra na data de maio estipulada no calendario oficial de exames da Facultade de Filoloxía (sobre cuestións de literatura). Cada unha suporá o 25% da cualificación global. Na oportunidade de xullo haberá unha única proba sobre cuestións de lingua e de literatura, que suporá o 50% da cualificación global. Porén, os estudiantes que superasen na oportunidade de maio algunha das probas terán que examinarse so daquela que teñan suspensa.	50

Observacións avaliación

As actividades presentadas por escrito, incluidas as probas finais, deben cumplir os oportunos estándares de corrección lingüística, estar redactadas de maneira clara e carecer de faltas de ortografía. O non cumprimento destas condicións será tido en conta negativamente na puntuación da proba respectiva.

A cualificación mínima para aprobar a materia, resultado da suma das puntuacións acadadas polas distintas actividades de avaliación programadas, será de 5.

Os estudiantes que non aprobasen a materia na oportunidade de xunio poderán repetir en xullo aquelas actividades ou probas pendentes/suspensas, coas mesmas condicións e porcentaxes. De non realizar a proba final prevista o estudiante será cualificado como Non Presentado. Os estudiantes que disfruten da dispensa académica recibirán, no apartado de Análise de fontes documentais, un máximo do 40% da cualificación final en función das actividades que teñan presentado por escrito ao longo do curso, conforme á seguinte ratio:-exercicio de comentario fonético: 12%

- exercicio de comentario morfosintáctico; 16%
- exercicio de comentario literario: 12%.

A avaliación da convocatoria extraordinaria de decembro consistirá nunha única proba obxectiva de carácter teórico-práctico sobre contidos de lingua e de literatura.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Lisardo Rubio (1995). Nueva sintaxis latina simplificada. Madrid. Ediciones clásicas - Georges Hacquard (2008). Guía de la Roma antigua. Madrid, Palas Atenea - Tomás González Rolán e Lisardo Rubio (1985). Nueva gramática latina. Madrid, Coloquio - José Molina Yévenes (1993). Iniciación a la fonética, fonología y morfología latinas. Barcelona, Univ. de Barcelona - Paul. M. LLoyd (1987). Del latín al español. Fonología y morfología históricas de la lengua española. Madrid, Gredos - Carmen Codoñer (1997). Historia de la literatura latina. Madrid, Cátedra - Leighton D. Reynolds - Nigel G. Wilson (1986). Copistas y filólogos. Las vías de transmisión de las literaturas griega y latina. Madrid, Gredos - Wilfried Stroh (2013). El latín ha muerto, ¡viva el latín! Breve historia de una gran lengua. Barcelona The Classics Page http://www.thelatinlibrary.com/classics.html Bibliotheca Augustana https://www.hs-augsburg.de/~harsch/augustana.html Recursos para l'Augustana http://www.augustana.es/ The Classics Pagea literatura clásica (USAL) http://clasicas.usal.es/portal_recursos/index.php?option=com_content&view=category&id=12&Itemid=16 Interclassica (Univ. de Murcia) http://interclassica.um.es/ Analecta Malacitana (Univ. Málaga) http://www.anmal.uma.es/anmal/recursos0.htm Ludus litterarius http://www.luduslitterarius.net/ Resumos de gramática latina http://www.aplicaciones.info/latin/lagrama.htm Exercícios de gramática latina http://www.aplicaciones.info/latin/latin.htm
Bibliografía complementaria	

Recomendacións
Materias que se recomienda ter cursado previamente
Materias que se recomienda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías